

darski poduk je vevlačna točka, katere se moramo držati.

Jurist Rakun, član „Zarje“, pozdravi mladeniče v imenu katoliško-narodnega dijaštva, ki je ponosno na gibanje svojih tovarišev v domovini in jim bo pomagalo vedno v umstvenem hoju z nasprotniki, ki prihajajo v ovčjih oblačilih in pa povinkih.

Tovariš podpredsednik S. M. Z. Žličar pozdravlja v imenu predsednika Žebota in S. M. Z. Prelepo izvaja, da je mladeniška organizacija podobna lipi, pod katero so se nekdanji zbirali mladeniči in moške v boj proti Turkom, danes pa pod zastavo S. M. Z. v boj proti verskim in narodnim nasprotnikom. Tri čednosti priporoča mladeničem: vero, narodnost in značajnost. Ko vidimo, kje je pot resnice, moramo slediti. Značajnega mladeniča spoštujte tudi nasprotnik. Kakor nekdanji križarji, si pripnimo znake S. M. Z. na prsi in stojmo trdno na braniku.

Burno pozdravljen nastopi urednik Mladosti, g. Terseglav iz Ljubljane, ki prinaša pozdrave od tamošnje zveze telovadnih odsekov. V svetem pismu stare zaveze beremo postavbo o jubilejnem letu. Ko je isto napočilo, pustil je kmet delo na polju, ratar je izpregel volička, upnik ni terjal dolžnika, gospodar je osvobodil svoje sužnje, počivala je zemlja, človek in žival. To ima pomen, naj bi se spočila mati zemlja, rediteljica tolikih milijonov, od napora in pozneje rodila boljše in lepše sadove. Ta mir zemlje pa je predpoda miru in pokoja v naših srcih, da bi človeški duh in srce dobilo v jubilejnem letu nove moči in sile za daljše življenje. Človek naj zbere svojega duha, si odpočije od muk ročnega dela in povzdigne duha v višave idej, idealov, vzorov. Zavedal naj bi se, da je več kot žival. Slovenski mladeniči obhajate letos tisto jubilejno leto, ko prirejate toliko prekrasnih shodov. Majhen del naroda ga praznuje v znamenju Trubarjevem, ogromni del ljudstva pa, pred vsem njega mladina pa v znamenju Tega, ki je bil, in bo. In tako je zavalovilo v letu 1908 od Adrije do Mure mladeniško in dekliško gibanje, kakor leta 1600 protireformacija proti luteranstvu. Razlika je le ta, da takrat ljudstvo ni vedelo, kaj hoče, danes pa naša mladina razume svoje gibanje in se vodi sama. Očitajo nam sicer nasprotniki, da se damo kakor ovce striči od črnih sukenj, toda mi smo obvarovali in obvarujemo svojo samostojnost. Naše jubilejno leto pomenja pripravo resnic objemajočega, po dobrem hrepenečega, za lepoto vnetega duha za boj z nasprotniki. Naši shodi so bojni shodi, ker bliža nam se kulturni boj, to je boj krščanske prosvete proti nekrščanski, kakor ga imajo na Francoskem.

Kulturni boj povzroča v prvi vrsti liberalni vellekaptalizem, ki odvrača ljudstvo od njega socialnih nalog. Verski nasprotniki, ki vpijejo danes v svet, da je vera zasebna stvar, bodo ravno to versko čustvo pozneje izrabili, da bodo človeške nagone do dna razburkali v svoj egoistični namen. Prihodnost je v organizaciji; tu krščanski socializem, tam socialni demokratizem. Liberalizem pa se bo sam razdrobil, ker je protidružen. Pri njemu je vsak človek sebi vse. Organizacija je prva pomoč za boj. Prvo mesto zavzema tukaj bi rekel telovadna organizacija, katere namen je ohraniti lepoto človeštva na telesu in duši. Nazadnjaštva človeškega je kriva nenravnost, alkohol in siromaščina, in ravno telovadna organizacija ima namen, jeziti ta grozeče veletoke in doseči telesno in pa нравno izobrazbo.

Treba nam pa je tudi umske izobrazbe za boj z nasprotniki, v katerih prvi vrsti stojijo naši liberalni učitelji. Nikakor ne lujskamo, temveč želimo samo, da bi postal stik med učiteljstvom in kmečko mladino, med učiteljico in kmečko mladenko tesnejši. Naj se prikloni učitelj in učiteljica navadam vernega kmečkega ljudstva in ne bo potem svetožalja, obupnosti, nezdrave sentimentalnosti med inteligenco na kmetih. To bi ne reklo se pokmetiti v slabem pomenu besede, temveč takšen učitelj ali učiteljica bosta stala nad ljudstvom, ker ju bo isto samo povzdignilo nad sebe.

Naš kmet ljubi izobraženca, če ga ta ljubi in se zanj zanima. (Viharno odobranje.) Kmet ne zavida gospodu ali gospodični boljšega životnega položaja. Toda če se pa izživja, pokaže svojo silo. Če hočete, da bode mladeniška in dekliška organizacija bojna vrsta proti svobodomiselnemu učiteljstvu, je to čisto natolni boj zdravega organizma proti škodljivcem, ki ga skušajo prepojiti s tujimi sestavinami. Ne upajmo, da postane kmalu liberalno učiteljstvo vso drugačno — mogoče je le boj. In Bog dal, da bi postal na obeh straneh načelen — od naše strani mora biti vedno načelen in ne osebno. Kdor z nami ne čuti, ta ni za našo družbo, torej najboljšo sredstvo proti liberalnem učiteljstvu — družabni bojkot.

Tudi dekleta se naj organizirajo! Ne zmenite se za omahljivce! Dekliško organizacije moramo v kratkem izpeljati. (Viharno odobranje.)

Mladeniči in dekleta bodo prišli vedno skupaj, nič ne bo omejilo tega naravnega nagnjenja. Cilj naš mora le to biti, da pridejo skupaj organizirani mladeniči organizirana dekleta, izobraženi mladeniči izobražena dekleta, mladeniči, ki bodo dekleta, žene, matere spoštovali in ne imeli le za de-

lavno živino, za predmet uživanja, ampak za sovrstnice, vzgojiteljice boljšega in lepšega zaroda, novega slovenskega naraščaja — nadčloveka v najlepšem pomenu besede, človeka, ki bo svoje cilje zopet naslonil na ideale iz večnosti. (Viharno odobranje.)

P. Anzelm pojasni pravi vzrok nasprotstva učiteljstva, ki je brezmejno sovraštvo do duhovništva.

Nato pozdravljajo v imenu posameznih izobrazovalnih društev mladeniči Kržižnik Anton iz St. Jurija ob Taboru, ki šiba izseljevanje v tujino, Franc Jošt iz Gornjegrada priporoča katoliške časopise in podpiranje naših posojilnic, Jernej Slemenik za Slovenjgrodce in Mislinjsko dohno, Lekše iz Mozirja, Stačan Sedmink iz St. Petra v Sav. dolini, Franc Rakun, župan rečiški in odbornik S. K. Z., Lovrenc Kos iz Gornje Ponikve v imenu domačega mladeniškega odseka, Borsinjak iz Bralovč, Perbil Blaž v imenu nazarske Marijine družbe, Breznik Luka iz Mozirja šiba slabo družbo, Tajnšek, Sv. Andraž.

Nato se zahvali nad vse delavni pater Anzelm vsem govornikom, posebno g. Terseglavu, za prelepe nauke, želi, da bi rodili obilo sadu. Gospod Terseglav pozdravi P. Anzelma, veseleč se, da je stopilo tudi redovništvo v naše bojne vrste.

Shod pozdravi na to se g. Rančigaj iz St. Jurija ob Taboru v imenu mož, nakar predsednik dr. Hohnjec zaključi zborovanje.

Politični ogled.

— Poljedelski minister dr. Ebenhoch je dal ostavko, ker je vlada uveljavila srbsko pogodbo s pomočjo pooblastilnega zakona, čeprav so dobili kmečki poslanci v zbornici večino za predlog, da se pooblastilni zakon ne sme uporabiti za srbsko pogodbo.

— Moravski deželni zbor je vsled obstrukcije naprednih, mladočeških in socialdemokratskih poslancev predčasno zaključen. Socialdemokratski priredijo dne 13. septembra v vseh večjih krajih demonstracijske shode, na katerih bodo zahtevali odpravo šolnine in pa preuredbo občinskega volilnega reda.

— V Rumburgu na Češkem priredijo nemški katoličani dne 6. septembra velik shod. Nemški svobodomiselnici so za isti dan napovedali shod svobodomiselnicev.

— Bodočnost Bosne. Iz Sarajeva se poročajo, da v političnih krogih zanesljivo pričakujejo, da se Bosna in Hercegovina spojita z Avstrijo. Še letos in sicer 2. decembra. Nekateri velesile, ki so podpisale berlinsko pogodbo, s katero se je dovolilo Avstriji zasesti ti dve deželi, so k temu že pritrdile, pri drugih pa se v ta namen uvidejajo potrebni koraki v najkrajšem času. Pri sestanku našega, italijanskega in ruskega zunanjega ministra se je poglavitno razpravljalo o tem vprašanju.

— Srbska pogodba se je z dne 1. septembrom začasno uveljavila. Začasno radi tega, ker se potrebuje potrdila od državne zbornice. Po pogodbi se sme k nam uvažati samo meso zaklane živine in samo v gotova mesta. Na Stajerskem sme srbsko meso samo v Gradec.

— V Turčiji uvedejo tudi obvezno vojaško dolžnost. Orožje bo moral nositi vsaki Turek od 25. do 45. leta. Službena doba bo trajala 6 let, in sicer 3 leta aktivne in 3 leta rezervne službe.

Mala politična naznanila.

26. avgusta. Srbski zunanji minister Milovanović je bil danes na Dunaju in se je mudil v avstrijskem zunanjem ministrstvu. — Nadvojvoda Friderik je odpotoval v Postojno. — Na Ogrskem v Mako so se vršile zadnje nedelje občinske volitve, pri katerih so pristaši Košutove stranke popolnoma propadli. — Iz Moskve poročajo, da je grof Tolstoj nevarno bolel. — V Tebrisu na Perzijskem so blizu francoskega konzulata našli umorjenega šerifa Sadeha. — Iz Turčije poročajo, da imajo takozvani Mladoturki vso pripravo ljudstvo za seboj. Mladoturki oznanjajo: „Prostost narodnostim in verodržavnanju.“

27. avgusta. V Kromerizu na Moravskem se je vršil shod (moravskih samoupravnih občin. Vzprejeli so rezolucijo, v kateri zahtevajo volilno reformo za deželni zbor, primerno sedanjim razmeram, kontrolo občinskega gospodarjenja itd. — V Madridu se vrši španski socialistični kongres. — Za carigradske pogorelece prihajajo številni darovi. — Cesar je lahino obolel na katarju. — Grof Sternberg si je na svojem potovanju na severni tečaj zlomil desno rebro. — Nadvojvoda Fran Ferdinand je šel obiskat rumunsko kraljevo dvojico v Bukarešto. — Na Bolgarskem napovedujejo v kratkem manifestacije za neodvisnost Bolgarske.

28. avgusta. Cesar se danes dobro počuti. Katar je popolnoma izginil. Udeležil se je polaganja temeljnega kamna Elizabete bolnišnice v Ištu, ter je pri tej priliki tudi govoril. — Kakor listi poročajo, je rumunski kralj nevarno zbolel na želodec. K njemu sta pozvana dva znana zdravnika. — V Perziji se širi revolucija. K ustašem se je pridruživlo tudi mesto Kerman. Ljudstvo je skle-

nilo, da ne pripozna več šahovih uradnikov, ter si izvolilo začasno vlado. — V Maroko se bje zadnji boj med bivšim sultanom Abdul Azisom in sedanjim Mulej Hafidom. Abdul Azis je popolnoma osamljen. — Norveški kralj obišče carja v Petrogradu.

29. avgusta. Stajerski agrarci so proti uveljavljanju trgovinske pogodbe s Srbijo napovedali 40 protestnih shodov. — Perzijska duhovščina je začela propovedovati sveto vojsko proti šahu. Sah ne zaupa zapovedniku svoje armade, ker se do zdaj ni nič storil proti revolucionarjem. — V Lodcu na Ruskem so se vršili veliki delavski nemiri. Tovarnarja, ki je delavce miril, so dejanski napadli, da je koma rešil svoje življenje. Nato so razbili vse stroje v tovarni. — Med Brazilijo in Argentino pride skoro gotovo do vojne. Brazilski agenti, med katerimi je baje tudi sam brazilski vojni minister, že kupujejo v Evropi konje in streljivo. — V Odesi so se zadnji čas zopet vršili protijudovski nemiri.

30. avgusta. V Pragi se vrši češki katoliški shod, na katerega so se pripeljali tudi moravski Slovaki s posebnim vlakom. — Proti srbski trgovinski pogodbi se bo bil najhujši boj v deželnih zborih. — Poljska ljudska stranka je uveljavila narodni davek. Državni poslanci plačajo 100 K, deželni 25 K. Člani plačujejo poljubne svote. — Na Duraju se je mleko podražilo za 2 vinarja pri litru. — Na Portugalskem se bojijo splošne vstaje. Vojaštvo je zasedlo vsa kraljeva in državna poslopja. — Pri polaganju temeljnega kamna Elizabete bolnišnice v Ištu, so vzdali v temelj več dokumentov, ki jih je cesar sam podpisal, in sedaj veljavnega denarja v vrednosti 36 K. Vse to ss neznanj talovi ukradli. Občina je za tatove razpisala 1000 K.

31. avgusta. Cesar je sprejel v posebni avdičnici skupnega finančnega ministra Buriana in naučnega ministra Marcheta. Širi se govorica, da je naučni minister Marchet podal ostavko. — Cesar ostane do 5. septembra v Ištu in potem odpočuje v Budimpešti. — Mladoturški listi pišejo proti novobazarski železnici, češ, da bi se s tem ojačil avstrijski vpliv na Balkanu. — Iz Sarajeva poročajo, da je prepovedano fotografiranje Sarajeva od pet do osem kilometrov naokoli. — Iz Perzije prihajajo vedno bolj vznemirljiva poročila. Revolucionarji so si izvolili svojo vlado, ter zahtevajo od šaha, da se uda v petih dneh. Sah je v velikem strahu in ne zaupa niti svojim najbližjim generalom.

1. septembra. Cesarjevo zdravje se je zelo izboljšalo in se gotovo udeleži vojaških vaj na Ogrskem. — Včeraj je poročal naučni minister Marchet o tekočih poslih. — Prestolonaslednik pride pred odhodom cesarja v Išo, da prevzame svoja povelja za višje vodstvo letošnjih manevrov. — Iz Petrograda poročajo, da sta Nemčija in Švedska sklenile med seboj zvezo, se v slučaju vojne medsebojno podpirati na suhem in na morju. — V Turčiji v Jildizu je poskušalo demonstrirati 400 odpuščenih uslužbencev, pa jih je policija razgnala. — Iz otoka Cipra poročajo, da odatno prebivalstvo zahteva, da Anglija vrne otok Turčiji.

Somišljeniki! Somišljenice!
Zahtevajte v vseh prodajalnah in
tobakarnah vžigalce „Slovenske
krščanske socialne zveze“: V ko-
rist obmejnim Slovincem!

Razne novice.

* Iz finančne službe. Finančni nadzornik Tomaž Sošter je premeščen iz Celja v Rečico.

* Suša na Stajerskem je napravila kmetom škodo 1e pri živinoreji 25.000.000 K, s škodo v sadjarstvu in vinarstvu bo skupne škodo do blizu 100.000.000 K.

* Zgodnja trgatev. Na mnogih krajih so nekatero vrste grozdja že obrali. Mošt se je pil tu in tam že v prvi polovici avgusta. Ako ostane vreme ugodno, kakor doslej, bode črez 14 dni ali tri tedne splošna trgatev. Kapljica bode izborna, posebno ljutomeržan se bode odlikoval. Kupce, že zdaj vabimo, zakaj tako sladke kapljice, kot bo letošnja, je gotovo ne bo kmalu dobiti.

* Slovenska kmečka zveza prosi svoje zaupnike, naj ji na dopisnici poročajo, ali je v njihovi župniji, oziroma občini, prišel kak vojak ob času žetve na tritedenski dopust in ali ga je obrnil, za poljedelsko delo. Zelo važna bodo taka poročila, za naše poslance, da lahko branijo kmečko stališče proti nasprotnikom tega dopusta.

* Simon Gregorčič. Dne 6. septembra se praznuje odkritje nagrobnika pod sivim Krnom, in spominske plošče na Vrskem, odkritje skromnega znaka hvaležnosti slovenskega naroda napram velikemu pesniku.

* Slov. dijaška zveza si je izvolila na IV. rednem občnem zboru dne 21. velikega srpana v Gorici sledeči odbor: Predsednik stud. iur. Marko Natlačen; podpredsednik eksp. akad. Ivan Avse-